

แนวคิดทางการศึกษาจากนกนางนวล

นาวาโท สิทธิชัย ต่างใจ

“ชีวิตที่คร่ำกลางน้ำเวียนวน ลอยล่องตามชลไม่พันทวนไป อยู่กับเรือเปือโจโฉพรานทะเลเร่ไป อยู่ห่างไกลกลางสายชล.....เพียงเห็นริมฝั่งสักครั้งตั้งใจ มาบอกที่ไรให้แสนปรีดา ไกลแผ่นดินเข้ามา เหมือนมีวิมานตรงหน้า ปลื้มหนักหนาแทบจวบดิน” บทเพลงพรานทะเล ชี้นำให้เห็นชีวิตอารมณ์และความรู้สึกของชาวเรือ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งความรู้สึกนี้ส่งผลมาถึงสัตว์ปีกที่ชาวเรือรู้จักคุ้นเคย นั่นคือ นกนางนวล กล่าวกันว่า ชาวเรือชอบนกนางนวล เพราะถือกันว่า พบนกนางนวลก็แสดงว่าอยู่ใกล้ผืนแผ่นดินแล้ว

นกนางนวล (ชื่อสามัญ : Gull, ชื่อวิทยาศาสตร์ Larua Brunnicephalus) เป็นนกขนาดค่อนข้างใหญ่ เท้าเป็นผังผืด ปีกกว้างใหญ่แข็งแรง ปากใหญ่ปลายงุ้ม ขนปกคลุมลำตัวสีขาว ปลายปีกสีดำ ชอบบินวนเวียนอยู่ตามชายทะเลหรือปากแม่น้ำ เพื่อคอยโฉบหาอาหารที่ลอยน้ำมา บางครั้งจะลอยอยู่ในน้ำเป็นกลุ่มใหญ่ อาหารได้แก่ สัตว์น้ำและซากสัตว์เน่าเปื่อยที่ลอยตามน้ำมา นอกจากนกนางนวลจะเป็นมิตรกับชาวเรือแล้ว การศึกษาชีวิตของนกนางนวลที่จะได้อ่านต่อไป ยังจะให้แนวคิดทางการศึกษาให้กับพวกเราชาวเรือได้เป็นอย่างดี

จินตนาการที่กว้างไกลนำไปสู่ปัญญา และแนวคิดทางการศึกษาของนกนางนวลชื่อ “จอนะชั้น ลิวิงสตัน” ผู้แสดงออกซึ่งวิริยะ คือ ความเพียรพยายามที่จะใช้ขีดความสามารถ (Capability) ของคนให้เต็มที่หรือใกล้เคียงเต็มที่ตามศักยภาพ (Potential) บางครั้งเขาไม่มีเวลาเหลือที่จะไปนั่งคุยกับนกตัวอื่นแต่ฝึกบินเรื่อยไป จนตะวันตกดิน เขาค้นพบการบินที่เรียกว่า แบบวงกลมตั้งหมุนระดับช้า หมุนปิดจังหวะ ดวงสว่างหายท้อง หมุนตัวทางตั้งด้านนอก ดีลังกา (ชนิดที่นักบินไอพ่นทหารเรือไทยต้องได้อาย)

เมื่อจอนะชั้นกลับถึงฝูงบนหาดก็เป็นเวลากลางคืนเต็มที่แล้ว เขาเวียนหัวและเหนื่อยที่สุด แต่ด้วยความตั้งใจ เขาบินแบบวงกลมตั้งเข้าไปจนถึงที่ ก่อนที่จะลงก็ทำการหมุนระดับเร็วเสียดวย พอฝูงนกรู้เข้าถึงเรื่อง ที่เขาออกจากยุทธวิธีเดิมไปได้เกิด (เขานึก) พวกนั้นจะต้องดีใจกันเป็นบ้า ต่อไปนี้ชีวิตจะมีอะไรต่ออะไรขึ้นอีกพิลึกกึกกือ แทนที่จะบินพะเยิบพะยาบออกไปที่เรือหาปลาแล้วก็บินกลับ ชีวิตมีเหตุผลขึ้นถ้าเราสามารถจะยกตัวเองขึ้นจากอวิชชา เราจะทำตัวเราให้เป็นสัตว์ประเสริฐได้ด้วยปัญญาและความซื่อซอ เป็นเสรีได้ เราเรียนบินได้

อนาคตตั้งหิ้งกีก้องและเรื่องรองด้วยความรุ่งโรจน์ที่พึงจะเป็นไปได้

นกนางนวลกำลังอยู่กันเป็นฝูงใหญ่ในการประชุมฝูงเมื่อเขาไปถึง และดูท่าว่าจะได้ประชุมกันนานแล้ว ความจริงฝูงนกกำลังคอยเขาอยู่ พร้อมกับตั้งแถวเพื่อสวดมนต์ก่อนนอนตอน 3 ทุ่ม (เหมือนกับนักเรียนนายเรือ)

“จอนะธัน ลิวิงสตัน นางนวล ออกมาหน้าแถว” คำพูดของนกผู้บังคับบัญชาดังขึ้นด้วยเสียงที่ใช้ในพิธีกรรมอันสูงสุด การออกไปยืนหน้าแถวเฉย ๆ นั้น หมายถึงความอับอายอย่างยิ่ง หรือการเสียเกียรติอย่างยิ่งเท่านั้น แต่การยืนหน้าแถวเพื่อเกียรตินั้น เป็นวิธีกำหนดตัวผู้นำชั้นสูงของฝูงนกนางนวล ไข่แล้ว เขานึก ฝูงนกที่ออกหากินเมื่อเช้านี้คงจะได้แลเห็นการออกจากวิถุญะของเรา แต่เราไม่ต้องการเกียรติอย่างใด เราไม่มีความประสงค์จะเป็นผู้นำ เราอยากแต่เพียงจะแบ่งปันสิ่งที่เราได้พบให้ได้รู้กัน เพียงแต่จะให้เป็นสงดาซึ่งอยู่เบื้องหน้าของเราทุกคน (หากข้าราชการไทยคิดได้เพียงครึ่งเดียวของนก ประเทศไทยเราคงเจริญขึ้นอีกมาก) เขาก้าวออกไปยืนหน้าแถว

ฟังประกาศโทษ “จอนะธัน ลิวิงสตัน นางนวล” ผู้ใหญ่นกพูดขึ้น “ยืนหน้าแถวด้วยความอับอายต่อหน้าเพื่อนนกนางนวลทั้งปวงของเจ้า”

เขารู้สึกเหมือนกับถูกตีด้วยคมแฝกเข้าของเข่าอ่อนลง ขนของเขาหลุบ มีเสียงดังซู่ในหู ยืนหน้าแถวด้วยความอับอาย เป็นไปไม่ได้ แหวกวิถุญะ! พวกเขาเข้าใจไม่ได้ เขาผิดทั้งหมด เขาผิด!

เพื่อความผิดอันได้เกิดขึ้นเนื่องจากการขาดความรับผิดชอบอย่างไร้ความคิดของเขา เสียงอันอาจจริงนั้นกล่าวต่อไปเป็นทำนองทำให้เสียเกียรติภูมิและประเพณีของตระกูลนางนวล...

การที่ต้องออกไปยืนหน้าแถวด้วยความอับอายนั้นแสดงว่าเขาจะต้องถูกขับจากฝูงนกถูกเนรเทศให้ไปอยู่โดดเดี่ยวบนหน้าผาที่อยู่ไกล

“...วันหนึ่ง จอนะธัน ลิวิงสตัน นางนวล เจ้าจะต้องรู้ว่าการขาดความรับผิดชอบนั้นไม่เกิดประโยชน์แก่ตนอย่างใดเลย ชีวิตเป็นสิ่งที่เราไม่รู้และรู้ไม่ได้ นอกจากว่าเราเกิดมาในโลกนี้เพื่อกินเพื่อมีชีวิตอยู่ให้นานที่สุดที่เราจะอยู่ได้” (อยู่นิ่ง ๆ เฉย ๆ ไว้ ชี้อายุขัยมากก็เลื่อนชั้นเงินเดือน ๑ ชั้น แนวทางแห่งการเรียนรู้ของข้าราชการบางท่าน)

นกนางนวลไม่ได้ตอบผู้บังคับบัญชา แต่เสียงของจอนะธันก็ดังขึ้น “ขาดความรับผิดชอบ พี่น้องทั้งหลาย! ” เขาร้อง “จะมีใครที่มีความรับผิดชอบยิ่งไปกว่านกนางนวลที่พบและปฏิบัติตามความหมาย และวัตถุประสงค์ที่สูงกว่า สำหรับการมีชีวิต? นับเป็นเวลาพันปี

ที่พวกเราได้แต่คอยเฉียวเอาหัวปลา แต่เดี๋ยวนี้
เรามีเหตุผลที่จะอยู่ นั่นคืออยู่เพื่อเรียนรู้ เพื่อ
ค้นพบความจริง และเพื่อหลุดพ้น ขอโอกาสให้
ผมสักครั้ง ขอให้ผมได้ชี้แจงว่าผมได้พบอะไร
เข้า..."

ฝูงนกนั้นอาจเป็นหินผาก็ได้

"เราไม่ใช่พี่น้องของมันแล้ว" นกนางนวล
พูดกันขึ้นและด้วยความพร้อมเพรียงกัน
นกนางนวลฝูงนั้นก็พากันปิดหู และหันหลังให้
เขา

จอนะธันนางนวลใช้เวลาที่เหลืออยู่
ต่อมาเพียงผู้เดียว และเขาบินหันหลัง ขณะนั้น
ความเสียใจของเขามีได้อยู่ที่ความเปลี่ยวเปล่า
ยอมเชื่อความรุ่งโรจน์แห่งการบินที่รอคอยพวก
เขาอยู่ พวกนกเหล่านั้นไม่ยอมลืมหาดูขึ้นมองดู
อะไรเสียเลย (การอนุรักษ์ของเก่าเป็นสิ่งที่ดี แต่
ต้องพิจารณาปรับเข้ากับสภาวะแวดล้อมที่
เปลี่ยนไปด้วย)

เขาเรียนรู้มากขึ้นทุกวัน เขาเรียนรู้ว่า
การดำดิ่งอย่างเพรียวลมด้วยความเร็วสูง จะ
ทำให้เขาได้ปลาที่หายากและอร่อยซึ่งอยู่ใต้
ผิวน้ำลงไปถึงสิบฟุต เขาไม่มีความจำเป็นที่จะต้อง
ตามเรือหาปลา และกินขนมปังบูดอีกต่อไป
เพื่อเอาชีวิตรอด เขาเรียนรู้วิธีหลบกลางอากาศ
ตั้งทิศทางบินไว้ให้ขวางลมที่พัดออกจากฝั่ง
และร่อนไปได้ไกลเป็นร้อย ๆ ไมล์ จากเวลา
ตะวันตกดินจนถึงตะวันขึ้น ด้วยสมาธิภายใน
อย่างเดียวกัน เขาสามารถบินไปในหมอกทะเล

อันหนาและบินขึ้นเหนือระดับหมอกให้อยู่บน
ฟ้าอันสว่างแพรวพราว (แสดงถึงแนวทางแห่ง
วิริยะอุตสาหะ และขยายสูงตาแห่งความรอบรู้
โดยทดลองจริง)

ในขณะที่เดียวกันกับนกนางนวลอื่น
ทุกตัวต้องยืนจับเจ้าอยู่บนพื้นดิน ไม่รู้อะไรเป็น
อะไรนอกจากหมอกและฝน (เช่นเดียวกับทหาร
ที่คิดอะไรไม่เป็นนอกจากรอให้ผู้บังคับบัญชา
สั่งการ) เขาเรียนรู้ที่จะเห็นลมเข้าถึงฝั่งได้ เพื่อ
กินแมลงที่มีรสอันละมุนละไม สิ่งที่เขาเคยหวัง
ว่าฝูงนกจะได้รับในครั้งหนึ่งนั้น บัดนี้ได้ตกเป็น
ของเขาแต่ผู้เดียว เขาเรียนบินได้ เขาจะไม่เสีย
ตายเวลาที่ต้องจ่ายไปเพื่อแลกความรู้ จอนะธัน
รู้ความจริงว่าความง่วงเหงาทางจิต ความกลัว
และความโกรธทำให้นกนางนวลมีอายุสั้น และ
เมื่อสิ่งเหล่านี้ได้หมดไปจากจิตของเขาแล้ว เขา
ก็มีอายุยืนอย่างยิ่ง

ครั้นกาละของเขามาถึงมีนกนางนวล
สองตัวบินมาในตอนเย็น และมาพบจอนะธัน
กำลังร่อนกินลมอย่างสงบอยู่บนท้องฟ้าที่เขา
รัก นกนางนวลสองตัวที่ปรากฏกายอยู่ข้างปีก
ของเขานั้นบริสุทธิ์สะอาดเหมือนกับแสงดาว
และแสงเดือนเรืองรองจากตัวนกทั้งสองนั้นดู
นุ่มนวล และเป็นมิตรในอากาศยามค่ำคืน แต่
สิ่งที่น่ารักที่สุดคือ ความซื่อซอในการบินของ
นกทั้งสอง ปลายปีกของนกทั้งสองนั้นขยับเข้า
มาอยู่ห่างจากปลายปีกของเขาเพียงสองนิ้ว
ถ้วนไม่มีขาดไม่มีเกินตลอดเวลา

โดยมิได้พูดจาอย่างไร จอห์นสันได้ทดสอบนกทั้งสองด้วยการทดสอบที่ไม่เคยมีนกนางนวลตัวใดได้ผ่าน เขาปิดปีกของเขาบินช้าลงจนเหลือความเร็วเพียงหนึ่งไมล์ต่อชั่วโมงก่อนที่จะหยุดนิ่ง นกอันมีรัศมีทั้งสองนั้นก็บินช้าลงตามเขาอย่างราบรื่น อยู่ในท่าทางอันถูกต้อง นกทั้งสองนั้นรู้วิธีบินช้าอย่างแน่นอน

เขาหุบปีก ควงส่วแล้วทิ้งตัวดำดิ่งด้วยความเร็วหนึ่งร้อยเก้าสิบไมล์ต่อหนึ่งชั่วโมง นกทั้งสองดำลงมาด้วยกัน จิกหัวลงมาแบบการบินหมู่ค้นหาที่ตีไม่ได้

ในที่สุด เขาเปลี่ยนความเร็วนั้นให้เป็นการบินแบบหมุนระดับช้าปีกหัวลง นกทั้งสองก็หมุนระดับไปกับเขา ด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้ม

เขาคืนตัวมาเป็นการบินระดับและนั่งเฝ้าอยู่พักหนึ่งก่อนที่จะพูด เอาละเขาพูดขึ้น ท่านเป็นใคร

เรามาจากฝูงของท่านจอห์นสัน เราเป็นพี่น้องท่าน คำพูดนั้นเป็นคำพูดที่หนักแน่นและสงบ เรามาเพื่อนำตัวท่านให้ไปอยู่สูงกว่านี้ เรามาพาท่านกลับบ้าน (บ้านคือวิมานของเรา)

เราไม่มีบ้าน เราไม่มีฝูง เราเป็นนกจรจัด ผู้ถูกขับออกจากฝูงและขณะนี้เราบินอยู่ในระดับสูงสุดของลม ภูเขาใหญ่ เราไม่สามารถจะยกร่างกายอันชราของเราให้สูงขึ้นไปกว่าสองสามร้อยฟุตได้แล้ว

แต่ท่านทำได้ จอห์นสัน เพราะท่านได้เรียนรู้แล้ว เรียนจบโรงเรียนหนึ่งแล้วถึงเวลาที่

อีกโรงเรียนหนึ่งจะเริ่มต้น (No one is too old to learn)

เช่นเดียวกับที่ปัญญาได้เป็นแสงสว่างมาตลอดชีวิตของเขา ขณะนั้นปัญญาก็สว่างขึ้นมาในตัวเอง จอห์นสัน คิด นกทั้งสองนั้นพูดถูกแล้วเขาอาจบินให้สูงขึ้นไปอีกได้และถึงเวลาที่เขาจะกลับบ้านแล้ว

เขามองดูท้องฟ้าอยู่นานเป็นครั้งสุดท้าย มองข้ามดินแดนอันเป็นแสงเงินซึ่งเขาได้เรียนรู้มามาก

“เราพร้อมแล้ว” เขากล่าวในที่สุด และจอห์นสัน ลีวิงสตัน ก็ลอยสูงขึ้นไปพร้อมกับนกนางนวลสองตัวซึ่งมีรูปร่างอันสว่างราวแสงดาว แล้วก็หายไปในห้องฟ้าอันมืดสนิท

ชีวิตของ จอห์นสัน ลีวิงสตัน เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกับชีวิตมนุษย์ จะให้แนวทางการศึกษา สองประการ ประการแรกจากที่ชีวิตมนุษย์ประกอบด้วยส่วนที่ติดตัวมาแต่กำเนิด คือโดยพันธุกรรม หรือทายะสมบัติ (Heredity) และส่วนที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ รวมทั้งการรับรู้จากสภาพแวดล้อม (Environment) หรือมีองค์ประกอบอันได้แก่ สิ่งที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ (Nature, Natural World) และสิ่งที่ได้รับการประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยมนุษย์ การศึกษาของมนุษยชาติ ด้วยเหตุนั้นความเติบโตเป็นลักษณะของสิ่งมีชีวิต การศึกษาจึงควรเป็นทุกอย่างที่เกี่ยวกับความเจริญเติบโตนั้น การศึกษาย่อมไม่มีวันจบสิ้นในตัวมันเอง

เช่นเดียวกับจอห์นสัน ลิวินสตัน ผู้ไม่เคยหยุดที่จะเรียนรู้ประการที่สอง การเรียนรู้ปัจจุบันนิยมศึกษาในลักษณะแห่งการเป็น "วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ" (Natural Science) ซึ่งมักหมายถึงการมีเหตุผล มีการพิสูจน์ (Verifiability) แบบมีข้อกังขา ไม่มั่งมาย และนึกถึงในทางตรงข้ามกับความหลงผิด หรือความเชื่อแบบโมหจริต ในทางพุทธศาสนามีคำสอนให้รู้จักคิดอย่างโปร่งใส (Transparent) ได้แก่การมี "จิตใจเปิด" (Open Mind) และมีแนวโน้มจะเป็นเช่นนั้น ดังปรากฏในสหภาพโซเวียต ยุคที่นำโดย มิคฮาอิล กอร์บาชอฟ (Mikhail Gorbachov) เข้าสู่สังคมที่เปิดเผยมากขึ้น ภาษารัสเซียใช้ศัพท์ "กลาสโนสต์" (Glasnost) อันหมายถึงการมีโลกทัศน์แบบโปร่งใส คือเปิดเผยและการเปิดใจมากขึ้น นอกจากนี้ คำสอนในกาลามสูตร แสดงให้เห็นถึง "การคิดอิสระ" ไม่ยึดติดแน่นอยู่กับแนวเก่าใด ๆ ในขณะที่โลกตะวันตกมีข้อเขียนของแฟรนซิส เบคอน (Francis Bacon, 1561-1621) นักวิชาการชาวอังกฤษ ผู้ต่อต้านวิธีการใช้เหตุผลอย่างที่ตนเองเคยชิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดได้ จึงแนะนำให้สติยั้งคิด พิจารณาไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่หลงผิดหลงขึ้นชมอยู่กับการมสูตรและยุทธวิธีเก่า ๆ โดยฝังแน่นว่า สูตรเดิมยุทธวิธีเดิมจะไม่ผิด แต่ตามความเป็นจริงแม้ทฤษฎีของ Isaac Newton ก็ต้องเปลี่ยนตามด้วย Albert Einstein (สัมพันธภาพ) ก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับยุทธวิธีการบินใหม่ ๆ ที่จอห์นสัน

ลิวินสตัน ค้นพบ

จากแนวความคิดทางการศึกษาทั้งสองประการ เมื่อนำมาพิจารณานโยบายทางไกล/ระยะยาวของกองทัพเรือ ซึ่งต้องการให้นายทหารเรืออย่างน้อยร้อยละ ๕๐ สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาโท แสดงให้เห็นความสำคัญของการศึกษาที่จะต้องมีการพัฒนาการขึ้นเป็นลำดับ ในกองทัพของหลายประเทศต่างก็ให้ความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมากเช่นกัน ประเทศสหรัฐอเมริกาให้สิทธิกำลังพลแก้ทหาร ชั้นยศตั้งแต่พลทหารขึ้นไปที่เคยรบในสงครามเวียดนาม ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย จึงมีผลให้ปัจจุบันนี้นายทหารอเมริกันระดับนาวาโท สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำ ส่วนประเทศออสเตรเลีย นายทหารผู้ซึ่งจะได้รับการบรรจุในตำแหน่งผู้ช่วยทูตและรองผู้ช่วยทูต จะต้องผ่านการเรียนภาษาประจำชาติของประเทศที่จะปฏิบัติงานจนถึงระดับ Proficiency (ข้อมูลจาก Lt Cdr. Potter Warrick รองผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือออสเตรเลีย ประจำประเทศไทย)

โรงเรียนนายเรือ สถาบันการศึกษาหลักของราชนาวี ควรมีการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อรองรับนโยบายทางไกลของกองทัพเรือ ที่จะยกระดับการศึกษาของกำลังพล ด้วยเหตุที่การศึกษาย่อมไม่มีวันจบสิ้นในตัวเอง โรงเรียนนายเรือจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนนายเรือ

มีความพอใจที่จะพัฒนาตนเอง และแสวงหา
มรรควิธีที่จะสร้างความพอใจดังกล่าว
สัมฤทธิ์ผล (John Dewey เขียนในหนังสือ
Democracy and Education) จากประสบการณ์
การเรียนของผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน การศึกษา
อย่างมีวิธีช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้
รวดเร็ว และมากกว่าผู้ไม่รู้จักวิธีการศึกษา
ภายในเวลาเท่ากัน คำกล่าวของ Charles A
Beard ที่ว่า "A knowledge of how to acquire
knowledge is permanent possession which
can be used throughout life" แสดงให้เห็นถึงวิธี
การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลตอบแทน
คุ้มค่ากว่าการทุ่มเวลาและสติปัญญาทั้งหมดอยู่
กับหนังสือและสมุดโน้ต การรู้อย่างไรที่จะหาความรู้
ได้อย่างไรจะเป็นเครื่องมือติดตัวออกไป
เสาะแสวงหาความรู้ในโลกกว้างนานัปการ
ตลอดชีวิต และจากการที่โรงเรียนนายเรือ
ได้จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
หรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Center)
โดยมีหลักการและแนวคิดมาจากแนวคิดทาง
การศึกษาของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่
เป็นต้นคิดในเรื่อง "การเรียนรู้โดยการกระทำ"
(Learning by doing) ซึ่งเป็นแนวคิดที่
แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก เป็นการ
เปลี่ยนบทบาทของนักเรียน จากการเป็น
"ผู้รับ" มาเป็น "ผู้เรียน" และเปลี่ยนบทบาทครู
จาก "ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้" มา
เป็น "ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้" ให้ผู้เรียน

ดังนั้น ครู อาจารย์ของโรงเรียนนายเรือ จะต้อง
เป็น

(๑) "นักจูงใจ" คือ อำนวยความสะดวก
ให้นักเรียน ให้นักเรียนสามารถสรรค์
สร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นในตนเอง
เปิดโอกาสให้นักเรียนสังเกต สำรวจเพื่อให้เห็น
ปัญหา

(๒) "ผู้ชี้แนวทาง" คือ ช่วยนักเรียน
สรรค์สร้างความรู้ความเข้าใจใหม่ ไม่เชื่อถือ
สิ่งใดโดยปราศจากเหตุผลรองรับ หรือยึดมั่นแต่
สิ่งเดิม

(๓) "ผู้วินิจฉัย" คือ ช่วยนักเรียน
ตรวจสอบความเข้าใจ โดยพิจารณาว่าความคิด
นักเรียนได้ประสานกันอย่างเป็นระเบียบ เป็น
โครงสร้างความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์
ได้เพียงใด

จึงเห็นได้ว่า ครู - อาจารย์ ไม่ควรเป็น
ผู้ถ่ายทอดวิชาการแต่อย่างเดียว แต่ต้องปลุก
นักเรียนขึ้นมา (Arouse the whole student)
ให้พลังกำลังแก่นักเรียนในการแสวงหาความรู้

ในส่วน of นักเรียนนายเรือ จะต้องเริ่ม
คิดวางแผน เตรียมการศึกษาสำหรับตนเองตั้ง
แต่เริ่มเข้ารับการศึกษาระดับชั้นปีที่ ๑ การศึกษา
ในโรงเรียนนายเรือเน้นหนักที่การให้นักเรียน
นายเรือเข้าใจในภาควิชาการ ปฏิบัติได้ในภาค
วิชาชีพทหารเรือ และแสวงหาความรู้ต่อไปใน
สาขาที่เรียน สำเร็จการศึกษาเป็นนายทหาร
สัญญาบัตรในกองทัพเรือ เป็นบุคลากรที่รู้จัก

คิด รู้จักแสดงออกซึ่งหลักการและเหตุผล โดยไม่ติดยึดกับคำบอกเล่าที่ยังไม่ได้พิสูจน์ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ศึกษาแนวทางในการพัฒนากองทัพ การเรียนแบบ Student Center นักเรียนนายเรือจะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด จะต้องเป็นผู้พูด (ถาม อภิปราย ถกเถียง) ผู้ปฏิบัติ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าที่จะนั่งฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การเตรียมการก่อนการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประสบความสำเร็จ ความสำเร็จของนักเรียนนายเรือไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่การได้รับพระราชทานปริญญาบัตร อย่าคิดว่าสำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็นผู้รอบรู้ไปทุกสิ่ง จะต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ นอกจากวิชาการตามสาขาที่เรียนแล้ว วิชาภาษาอังกฤษ เป็นวิชาที่นักเรียนนายเรือต้องให้ความสนใจในการเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ จนกระทั่งสำเร็จการศึกษา เพื่อการมีพื้นฐานที่ดี เพราะภาษาอังกฤษจะเป็นกุญแจไปสู่ชุมทรัพย์ของวิชาการทั้งปวง นอกเหนือจากการศึกษาแล้ว นักเรียนนายเรือควรจะต้องคำนึงและพิจารณาถึงสายงานอาชีพทางทหาร (Career Path) ของตนตั้งแต่เริ่มเข้าเป็นนักเรียนนายเรือชั้นปีที่ ๑ เพื่อการเลือกพรรค - เหล่า และสาขาวิชาที่ประสงค์จะเรียน พร้อมทั้งมองถึงอนาคตในกายภาพหน้า หลังสำเร็จการศึกษา มีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานที่หน่วยใด กองเรือใด อยากเป็นนักบินทหารเรือหรือไม่ หรือประสงค์

จะศึกษาต่อสาขาใด จากนั้นศึกษาหาข้อมูลเตรียมการรองรับตามความสนใจของตนต่อไป สิ่งที่สามารถช่วยให้ประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจประการที่สำคัญคือผลการศึกษา ซึ่งความสำคัญไม่ได้อยู่เพียงแค่ผลการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือเท่านั้น แต่ผลการศึกษาที่ได้รับจากการศึกษาหลังจากเป็นนายทหารสัญญาบัตรแล้ว ถือว่ามีความสำคัญมากเช่นกัน เพราะได้มาจากประสบการณ์ในการทำงาน ใช้ความรู้ ความสามารถในการศึกษาเพิ่มเติม ในกรณีที่ผลการสอบอยู่ในอันดับต้นจะได้รับสิทธิในการศึกษาต่อต่างประเทศ เช่น จบหลักสูตร พรรคนาวิน ให้ไปศึกษาหลักสูตร Surface Warfare ที่ ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือจบหลักสูตร เสนาธิการทหารเรือ ให้ไปศึกษาที่โรงเรียน เสนาธิการทหารเรือในต่างประเทศ อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ความก้าวหน้าในการเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่งในกองทัพเรือ นั้น จะพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติงาน และ ผลการศึกษาตามเกณฑ์ที่กองทัพเรือกำหนด ประกอบ มีบทความของนายทหารชั้นผู้ใหญ่ในราชนาวิต่างประเทศ รวมทั้งกองทัพบก และ กองทัพอากาศ พอสรุปได้ความว่า

“นายทหารที่จะเป็นผู้บริหารระดับสูง ต้องศึกษาหาความรู้ให้มาก มีประสบการณ์ในการทำงานมาก เคยทำงานหลายหน้าที่ในหน่วยรบ หน่วยช่วยรบ หน่วยการศึกษา

กรมในส่วนบัญชาการ เคยเป็นนายธง และ
ฝ่ายเสนาธิการประจำตัวผู้บังคับบัญชา
ประการสุดท้ายเคยไปศึกษาและปฏิบัติราชการ
ในต่างประเทศ จึงจะเป็นผู้บังคับบัญชาใน
อุดมคติ สามารถพัฒนากองทัพเรือให้เข้มแข็ง
ได้" (พลเรือเอก สุนทร กระเทศ, ข้อคิดใน
การใช้ ผลการศึกษาของนายทหารเรือ, นวีกาศาสตร์
เล่มที่ ๒ ปีที่ ๘๓)

จากบทความดังกล่าวจะขอยกตัวอย่าง
ประวัติการศึกษา และการรับราชการของ
ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกองทัพเรือ พลเรือเอก
ประเสริฐ บุญทรง ผู้บัญชาการทหารเรือ ซึ่ง
จะเห็นได้ชัดเจนว่าท่านเป็นผู้บังคับบัญชา ใน
อุดมคติ ที่จะสามารถพาพวกเราลูกนาวิ
ฝ่าคลื่นลมนำชื่อเสียงเกียรติยศปรากฏแก่
ประเทศชาติต่อไป ดังนี้
การศึกษาในประเทศ

- โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร พ.ศ.๒๔๙๙
โรงเรียนนายเรือ พ.ศ.๒๕๐๐ - ๒๕๐๗ (ได้รับ
การจารึกนามลงโล่ประกาศเกียรติคุณผลการ
เรียนดีเยี่ยม ๓ ปีซ้อน ใน พ.ศ.๒๕๐๔, ๒๕๐๕
และ ๒๕๐๖)

- โรงเรียนชั้นต้นพรหมนาวิน พ.ศ.๒๕๑๒
(ผลการเรียนลำดับที่ ๑ คะแนนสะสมร้อยละ
๘๗.๖๘)

- โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ รุ่นที่ ๔๐
(ผลการเรียนลำดับที่ ๑ รับเกียรตินิยมบัตร
คะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๙๑๕)

- วิทยาลัยการทัพเรือ รุ่นที่ ๒๐

- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๓๘

การศึกษาต่างประเทศ

- ปริญญาโท หลักสูตร Operations
Research (With distinction) ที่ U.S. Naval
Postgraduate School จากสหรัฐอเมริกา

ตำแหน่งหน้าที่การงาน

- ผู้บังคับการเรือหลวงสัตกูด
- นายทหารสื่อสาร เรือหลวงมกุฎราชกุมาร
- ต้นปืน เรือหลวงมกุฎราชกุมาร
- ผู้บังคับการเรือหลวงตราด
- หัวหน้าแผนกวิจัยและพัฒนาระบบเรือ

และอาวุธ กรมยุทธการทหารเรือ

- นายธงรองผู้บัญชาการทหารเรือ
- นายธงผู้บัญชาการทหารเรือ
- ผู้ช่วยทูตทหารเรือไทยประจำกรุงโตเกียว,

กรุงโซล

- ผู้อำนวยการกองวิชาเสนาธิการกิจ
- ฝ่ายวิชาการ สถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง
- รองผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการต่อสู้
- อากาศยานและรักษาฝั่ง

- ผู้บัญชาการโรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ
 - เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารเรือ
 - ผู้ช่วยเสนาธิการทหารเรือฝ่ายยุทธบริการ
 - รองเสนาธิการทหารเรือ
 - เสนาธิการทหารเรือ
 - ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารเรือ
- เมื่อทราบแล้วว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญ

สำคัญอย่างมากต่อชีวิตการรับราชการของ
นายทหารเรือ ซึ่งการศึกษาจะมีต่อเนื่องไป
ตลอดไม่มีวันจบสิ้น และผู้ศึกษาจะต้องไม่เชื่อ
สิ่งใดง่าย ๆ โดยปราศจากเหตุผลหรือการ
พิสูจน์ ดังนั้น นักเรียนนายเรือทุกคนจะต้อง
เตรียมการ วางแผนการศึกษาในโรงเรียนนาย
เรือ และพิจารณาสายงานอาชีพทางทหาร
ของตนเองในอนาคต โดยครู - อาจารย์จะเป็น

ผู้คอยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง แต่ความ
สำเร็จจะเกิดได้ นักเรียนจะต้องตั้งใจศึกษาเล่า
เรียนด้วยความมานะ พากเพียร ทุ่มเททั้งกำลัง
กายและกำลังใจ ดังพระราชนิพนธ์ในพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ว่า "ทางไปสู่
เกียรติศักดิ์ จักประดับดอกไม้ หอมยวลชวนจิต
ไซร้ ปมี"

เอกสารอ้างอิง

ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, จอนะพันธ์ ลิวิงสตัน นางนวล, สยามรัฐ, รายวัน ๒๔ เมษายน ๒๕๒๙, หน้า ๑๗
พล.ร.อ.โกสุม กมลนาวิน, การจัดการศึกษาอบรมระดับอุดมศึกษาในกองทัพเรือ, โรงเรียนนายเรือ,
พ.ศ.๒๕๔๓, หน้า ๘

จิรโชค (บรรพต) วีระสัย, ปรัชญารัฐศาสตร์ในเชิงวิทยาศาสตร์ (เชิงศาสตร์), เอกสารประกอบ
วิชาปรัชญา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บรรจง จันทรสา, ปรัชญากับการศึกษา, สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์, การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับบัณฑิตการศึกษ, รายงานเสนอต่อ
คณะกรรมการปฏิรูปด้านการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย

เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การปฏิบัติการทางอากาศในศตวรรษที่ ๒๑